

ZÁSADY OSOBNÍHO OBRANNÉHO SYSTÉMU III.

Dnešní materiál je posledním ze série tří dílů, ve kterých jsem vás chtěl seznámit s relativně uceleným pohledem na téma budování konceptu osobního obranného systému, tak jak mi ho představil trenér španělské reprezentace a Chimki Moskva Sergio Scariolo.

HRA VE VNITŘNÍM PROSTORU

Cílem je zde udržet míč co nejdál od koše. Nejdříve si probereme některé situace:

A) PIVOT V HORNÍM POSTAVENÍ. Snažíme se zabránit přihrávce, jako kdybychom bránili útočníka na perimetru na silné straně. V případě, že se snažíme prvotně zabránit přihrávce míče do dolního postavení, nebráníme přihrávku na pivota v horním postavení, pokud je mimo půlkruh kolem čáry trestného hodu. Ať už ale použijete jakákoliv pravidla, tak je jasně specifikujte, abyste zabránili nejasnostem, a tím pádem vytvořili sami prostor pro propuštění přihrávky: buď se snažíme zabránit přihrávce, nebo ji propouštíme.

B) HRÁČ V DOLNÍM POSTAVENÍ. Obránce se snaží zabránit přihrávce, pokud je míč v prostoru pod pomyslnou prodlouženou čarou trestného hodu. Zabránit přehození bránícího hráče se snažíme pomocí od nejbližšího slabostranného obránce od koncové čáry (obránce pivota v dolním postavení na slabé straně, nebo obránce útočníka v slabostranném rohu hřiště), nebo od obránce pivota v horním postavení, pokud to rozhodne trenér a situace se navozuje v tréninku.

V případě, že hráč chytne míč v dolním postavení, obránce se jej snaží vytlačit směrem k čáře trestného hodu. Můžeme vyžadovat pomoc od nejbližšího obránce na perimetru, která přichází v momentě, kdy útočník s míčem zahájil dribling. Prioritou pomáhajícího hráče je plná odpovědnost zabránit uvolnění původního útočníka směrem ke koši.

Alternativním řešením je nasměrovat hráče s míčem ke koncové čáře, nejlépe po obrátce, a následné zdvojení nejbližším obráncem ze slabé strany u koncové čáry. Následnou rotaci je nutno přesně definovat.

V případě, že se útočníci uvolňují ve vymezeném území (z jedné strany vymezeného území na druhou, z dolního do horního postavení, nebo opačně) snažíme se jim v tom zabránit, nebo alespoň ztížit pohyb nastavením svého těla, ideálně v momentě, kdy se koncentrují pohledem na míč. Cílem je zabránit přímému úniku útočníka směrem ke koši a nasměrovat ho ideálně za bránícího hráče.

OBRANA HRÁČE S MÍČEM PŘI AKCI PICK AND ROLL

Základní možností řešení této situace je dát obránci odpovědnost nasměrovat hráče s míčem na opačnou stranu, než z které přichází clonící hráč. Obránce clonícího hráče se přesune směrem do směru driblujícího útočníka blíže ke koši. Další řešení pick and roll jsou součástí více komplikované strategie a nebudeme se jim věnovat.

CLONĚNÍ OD MÍČE

Pokusíme se popsat typové situace, které se nejčastěji vyskytují (hráči by měli dostat informace, jak je mají řešit).

A) DOLNÍ CLONA (útočník se uvolňuje nejčastěji od koncové čáry směrem z vymezeného území do prostoru k postranní čáře). Snažíme se vytlačit útočníka tělem dál od clonícího hráče a poté se rozhodnout, kudy obránce poběží (za útočníkem, před clonou, nebo mezi clonícím a jeho obráncem). Obránce clonícího hráče je odpovědný za pomoc při uvolnění útočníka směrem k míči. O přebrání můžeme přemýšlet hlavně v situaci, když obránce uvolňujícího se útočníka se zdržel.

B) NÁSLEDNÉ CLONY, HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ. Zde je důležité neztratit kontakt s uvolňujícím se útočníkem, především se vyhnout poslední cloně. Obránce prvního clonícího hráče by měl ustoupit do vymezeného území, aby uvolnil prostor obránci uvolňujícího se útočníka a aby zabránil seběhnutí posledního clonícího hráče směrem ke koši v případě, že využije krátké pomoci obránce.

C) CLONĚNÍ VE VYMEZENÉM ÚZEMÍ. Používáme kontakt tělem a snažíme se vytlačit cloněného útočníka daleko od clonícího, a tím pádem využít prostoru, který vznikne, a proklouznout mezi clonícím a cloněným útočníkem. Obránce cloněného hráče se může pohybovat i za jeho zády, ale v tom případě jej nesmí ztratit z dohledu, a obránce clonící musí použít své tělo, aby útočníka zbrzdil.

D) ZADNÍ CLONA. Opět se snažíme používat tělo a vytlačit útočníka dál od clony. Obránce clonícího hráče se snaží zpomalit uvolňujícího hráče minimálně krátkým předskokem.

E) ZIPY (vertikální clony s pohybem útočníků směrem ke koncové čáře a naopak). Na silné straně používáme kontakt tělem, abychom zbrzdili útočníky, neztratili s nimi kontakt a snažíme se udržet obránce mezi míčem a bránícím hráčem. Na slabé straně ustupujeme

směrem ke spojnici koš-koš a vytváříme prostor k proklouznutí mezi clonícím hráčem a jeho obráncem.

Při nácviku všech popisovaných situací je důležité nejprve určit pravidla, ukázat řešení na hřišti v pomalém tempu a pak vše zařadit do herních cvičení nebo průpravných her. Dobré je preferovat jednoduchá herní cvičení 1 na 1 až 4 na 4, která vycházejí ze zápasových situací a ve kterých obrana může získat míč nebo doskočit a založit rychlý protiútok.

Výborná jsou také cvičení 5 proti 5, ve kterých máte možnost speciálně oceňovat například každý útočný nebo obranný doskok, získaný míč nebo ponechat útočníkům možnost dalšího útoku v případě úspěšného zakončení a podobně.

ZÁVĚR

Nikdy jsem neměl ve svých týmech vysoký počet skvělých obránců. Možná i proto, že preferuji mít v kádru rozehrávače a křídelní útočníky spíše s útočným talentem, ale zároveň honosícími se snahou zlepšit se ve hře na obranné polovině prostřednictvím každodenního tréninku, sebemotivací a respektováním taktiky hry. Domnívám se, že se nám vždy podařilo v konečném součtu skloubit útočný talent s dobrou hrou i na obranné polovině.

Myslím, že je těžké naučit špatné střelce mít vysokou úspěšnost střelby. Avšak dostat z vašeho týmu vysoký stupeň sebeobětování se a zároveň zamezit sobeckosti a šetření se ve hře na obranné polovině je cíl, který můžete dosáhnout s jakýmkoliv týmem na jakékoliv výkonnostní úrovni.

MICHAL JEŽDÍK : autor je basketbalovým expertem a trenérem

